

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA
UPRAVA ZA ZAŠTITU INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 12 (5)

IZDAN 25. novembra 1922

PATENTNI SPIS BR. 652.

Société Chimique des Usines du Rhône, Paris.

Način spravljanja diacetata etilidena dejstvom acetilena na sirčetnu kiselinu.

Prijava od 29. marta 1921.

Važi od 1. aprila 1922.

Pravo prvenstva od 9. decembra 1916. (Francuska.)

Poznato je, prema nemačkom patentu br. 271.381, od 22. juna 1912, da se može spraviti diacetat etilidena akcijom acetilena na kristalastu sirčetu kiselini u prisustvu sulfata ili fosfata žive.

Osvedočeno je da se ta reakcija stvarno i dešava sa sulfatom žive, samo, da bi utvrđivanje acetilena bilo čovojno, mora se raditi na temperaturi oko 90 stepeni. Na toj visokoj temperaturi dešava se dosta jako katranisanje i diacetat etilidena osim toga pretprije primetno razoravanje usled prisustva sumporne kiseline koja se dekompozicijom katalizatora oslobođava.

Sve druge soi žive sa mineralnim kiselinama dejstvuju nesravnjivo manje nego sulfat. Naročito pak fosfat [koji je u patentu, pored sulfata, jedino n značen] nema apsolutno i kakvog dejstva. Isto tako i hloridi žive.

U tekstu pateća rečeno je, istina, da se reakcija može olakšati dodatkom mineralnih kiselina ili kiselih soli katalizatoru, međutim opiti vršeni u tom smislu navode na konstataciju da jedino sumporna kiselina proizvodi primetno dejstvo smanjujući temperaturu reakcije, a i da njeno dodavanje ima tu ozbiljnu nezgodu da znatno umanjuje proizvodjenje.

Sve ovo dokazuje da je reakcija daleko od toga da ima opšti značaj koji joj nemački patent pridaje.

Medutim potraživač je našao da se sve te nezgode mogu izbeći ako se sulfat žive zameni sulfonskim kiselinama u prisustvu acetata žive.

Aronatične sulfonske kiseline (sulfonski benzol, sulfon ki naften, sulfonski kapifen) potpuno katalizuju reakciju. Ali naročito treba istaći upotrebu sulfonskih kiselin masne serije, kao sulfacetičnu kiselinu, disulfonski acidaldehid, metioničnu kiselinu i t. d.

Primer I.

U 800 delova sirčete kiseline zagrejane na 70 stepeni C, rastvor se 40 delova živinog oksida zatim mešajući doda se tankim mlazem topao rastvor:

50 delova 3 naften sulfonske kiseline
u 200 delova sične kiseline.

Opaža se formiranje belog taloga živinog naften sulfonata. U tako dobivenu mešavinu sprovode se 200 delova acetilena, tako da ga mešavina absorbuje u roku od 2 časa i na temperaturi od 70 stepeni C.

Zatim se poznatim sredstvima izdvoji višak sirčetne kiseline od formiranog diacetata.

Primer II.

U 1000 delo a kristalaste sirčetne kiseline zagrejane na 70 stepeni C rastvori se 40 delova živinog oksida. U taj se rastvor sipa sledeća mešavina:

sulfacetične kiseline 26 delova;
sirčetne kiseline 100 delova.

U toku od 5 časova i na 65 stepeni C fiksira se za sirčetu kiselini 230 delova acetilena.

Na kraju operacije mešavina diacetata i sirčetne kiseline vrlo je malo obojena i potpuno bistra.

Patentni zahtev.

Način spravljanja diacetata etilidena dejstvom acetilena na sirčetu kiselinu, naznačen time što se tretiranje vrši u prisustvu sulfonskih kiselina aromatične ili masne serije i živinog acetata.

PATENTNI ZAHTEV

Société Chimique des Usines du Rhône-Poulenc

Paris, 19. decembra 1951. (Originalni francuski)

Paris, 19. decembra 1951.

Paris, 19. decembra 1951.

Paris, 19. decembra 1951. (Francuski)

Primer II.
U 1000 delo a kristalaste sirčetne kiseline zagrejane na 70 stepeni C rastvori se 40 delova živinog oksida. U taj se rastvor sipa sledeća mešavina:
sulfacetične kiseline 26 delova;
sirčetne kiseline 100 delova.
U toku od 5 časova i na 65 stepeni C fiksira se za sirčetu kiselini 230 delova acetilena.

Na kraju operacije mešavina diacetata i sirčetne kiseline vrlo je malo obojena i potpuno bistra.
Način spravljanja diacetata etilidena dejstvom acetilena na sirčetu kiselinu, naznačen time što se tretiranje vrši u prisustvu sulfonskih kiselina aromatične ili masne serije i živinog acetata.